

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ

(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๘

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงานให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และเป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับด้วยการดำเนินการคดีอาญาดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่จะออกหมายจับ ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เว้นแต่คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินสองพันบาท เจ้าพนักงานจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดแล้วเสนอขอรับความเห็นชอบก่อนดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานครให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดได้เกิดหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายตามความในมาตรา ๗๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นการจับโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบก่อนเช่นเดียวกับการออกหมายจับตามวรรคหนึ่ง

การมอบหมายตาม ก. และ ข. ให้ทำเป็นหนังสือโดยคำนึงถึงระดับ ตำแหน่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบหมายเป็นสำคัญ

๒. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

๒.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจนั้น กับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรดังกล่าวซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน

๒.๒ ให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของตำรวจภูธรจังหวัดกับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนั้นเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๓ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๔ ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของกองบัญชาการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธร ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๕ ภายใต้บังคับ ๑๒.๗ และ ๑๒ ให้อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักรและมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

๓. สถานที่ทำการสอบสวน

ให้สถานีตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

๔. การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่กับพนักงานสอบสวนอื่น

๔.๑ ในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรเห็นสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดท้องที่ใดภายในเขตรับผิดชอบโดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไป เว้นแต่เป็นเรื่องลับซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเองจะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

๔.๒ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

๔.๓ เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนหรือร่วมในการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใด ก็ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทน เสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งการ

๔.๔ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดอาญา ซึ่งควรจะทำ การจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันทีก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการสืบสวนสอบสวน หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวม หลักฐานต่างๆ

ข้อ ๒.๑, ๒.๒ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๔.๔ และข้อ ๕ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือดำเนินการทั้งหลายอื่น ๆ เช่น ตรวจสอบบุคคล ตรวจสอบสิ่งของ ค้นเพื่อพบของและยึดไว้ ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบถามปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นหลักฐานในชั้นต้นและบันทึกไว้ และให้ส่งหลักฐานการสืบสวนสอบสวนนั้นและตัวบุคคลที่จับกุมไว้ไปให้พนักงานสอบสวนท้องที่ดำเนินการต่อไป

๕. เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่มีประกัน โดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นผู้ต้องหาตนเองหรือหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องไว้โดยพลัน แล้วพิจารณาสั่ง หรือถ้าเป็นกรณีที่ตนไม่มีอำนาจสั่งก็ให้รับเสนอคำร้องนั้นไปยังผู้มีอำนาจสั่งโดยเร็ว และให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งตาม ๕.๑ แล้วแต่กรณี แจ้งผลการสั่งคำร้องให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนั้น การพิจารณาคำร้องต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

๕.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ สารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจพิจารณาคำร้องได้สำหรับคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีตาม ๕.๒ ถ้าบุคคลดังกล่าวพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่มีประกัน หรือโดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันคำสั่งนั้นเป็นอันเด็ดขาด

๕.๒ คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นรองอธิบดีกรมตำรวจขึ้นไป เห็นว่ามีเหตุอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะให้กรมตำรวจกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวและให้สั่งคำร้องปล่อยชั่วคราวโดยเร็วที่สุด

๕.๓ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวพิจารณาแล้วเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้รับเสนอคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาสั่งตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งความเห็นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้อง

ทั้งนี้ ให้กรมตำรวจวางระเบียบปฏิบัติเป็นการภายในเกี่ยวกับการเสนอแนะสั่งคำร้องของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

๖. การแจ้งข้อหาจะกระทำโดยเพิ่มข้อหาที่มีโทษหนักเกินกว่าโทษสำหรับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้

๗. การสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใดในฐานะเป็นพยานกิติ หรือในฐานะเป็นผู้ต้องหา กิติจะต้องกระทำโดยมิชักช้าในโอกาสแรกที่พบตัวบุคคลนั้น โดยพนักงานสอบสวนจะต้องใช้วิธีตั้งคำถามให้ตอบแล้วบันทึกคำถามและคำให้การตอบคำถามเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้ายทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนใช้วิธีสอบปากคำแล้วบันทึกเรียบเรียงขึ้นเองในลักษณะของการบรรยายข้อเท็จจริง

๘. การสอบสวนผู้ต้องหา

๘.๑ ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การขัดท้อบุคคลหนึ่งบุคคลใดว่าเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกัน ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามความในข้อ ๑ โดยเคร่งครัดก่อนที่จะจับกุมบุคคลนั้นมาดำเนินคดี

๘.๒ เมื่อผู้ต้องหาให้การกล่าวอ้างผู้ใดเป็นพยานให้พนักงานสอบสวนปากคำพยานที่ผู้ต้องหาได้กล่าวอ้างนั้นไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมพยานหลักฐานและพิสูจน์พยานผู้ต้องหาเสียแต่ในชั้นต้น

ข้อ ๕.๑ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๕.๑ และ ๕.๒ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๘

๙. อำนาจทำความเห็นในคดี

๙.๑ คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

๙.๑.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้กำกับการ มีอำนาจทำความเห็นในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕ แต่ถ้าเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือคดีอุกฉกรรจ์ ให้เสนอหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้ทำความเห็น

๙.๑.๒ ผู้กำกับการที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๓ ผู้บังคับการหรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

๙.๒ คดีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

๙.๒.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้กำกับการ มีอำนาจทำความเห็นคดีความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ไม่เกินสองหมื่นบาท

๙.๒.๒ ผู้กำกับการที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๓ ผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๔ ผู้บัญชาการตำรวจ หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

คดีที่อยู่ในอำนาจทำความเห็นดังกล่าวในข้อนี้ ถ้าคดีใดผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้สั่งการไว้ โดยเฉพาะให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งนั้น หรือถ้าพนักงานสอบสวนเห็นสมควรเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป ก็ให้เสนอได้

๑๐. อำนาจการทำความเห็นในคดีของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ สถานีตำรวจภูธรใดที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจ นอกจากอำเภอเมืองให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจเฉพาะในการปล่อยชั่วคราวทำความเห็นในคดีและการกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้เช่นเดียวกับหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด

๑๑. คดีที่งดการสอบสวน

ข้อ ๙.๑.๑, ๙.๑.๒ และ ๙.๑.๓ ความเดิมถูกยกเลิกใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๙.๒.๑, ๙.๒.๒ และ ๙.๒.๓ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๑๐ ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๑๑ วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่โดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

เพื่อมิให้สำนักงานการสอบสวนต้องตกอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร ฉะนั้นคดีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนนานพอสมควรที่จะเสนอขอของการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

๑๑.๑ คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

๑๑.๒ คดีอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เฉพาะสำนักงานการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้นไปยังหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนตรวจพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

๑๒. อำนาจการควบคุมการสอบสวน

๑๒.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่รองผู้กำกับการตำรวจขึ้นไปจัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำให้การสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีซักช้า กับให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนและสั่งปฏิบัติ หากมีเหตุอันสมควรเพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

๑๒.๒ ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ตลอดเวลาโดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

๑๒.๓ ให้เป็นหน้าที่หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือสารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงานจัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ ๑๒.๒ แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา”

๑๒.๔ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจงพร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานโดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควรรวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๕ ในกรณีที่นายอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในอำเภอมารายงานพร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้านายอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุม การสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้ปล่อยชั่วคราวหรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการ สอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่านายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจ ของอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการ ตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๖ ในกรณีที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงาน สอบสวนในกิ่งอำเภอมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้แนะนำเร่งรัด ให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานสอบสวน ดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัว พนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณี ดังกล่าวนี้ให้ถือว่าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขต อำนาจของกิ่งอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๗ ในการสอบสวนการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร คดีใดหรือในคดี ประเภทใดถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียก สำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทาง ที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ปลัดกระทรวง มหาดไทยมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งแต่งตั้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการตาม ที่เห็นสมควรรวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ และให้อำนาจแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงของปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีกรมตำรวจ ให้เป็นอำนาจ ของปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้มอบหมาย และให้อำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี เว้นแต่จะมีการ บัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นประการอื่น”

๑๓. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓)

๑๔. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕)

๑๕. การสอบสวนคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๙ เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๙ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับฉบับนี้ ให้เป็นอันยกเลิก

ข้อบังคับนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันครบกำหนด ๓๐ วัน นับจากบัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) **ประเทือง กิริติบุตร**

(นายประเทือง กิริติบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ

๑. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

๒. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๓

๓. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕

๔. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๕) ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๖

๕. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๖) ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๗

๖. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๗) ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘